

Baba Katılımına Sosyodemografik Değişkenler ve Toplumsal Cinsiyet Perspektifi Üzerinden Yaklaşım

Zülfiye Güzin ARSLAN
Çankırı Karatekin Üniversitesi
zguzintopcu@gmail.com
ORCID ID: 0000-0003-0236-6703

Haktan DEMİRCİOĞLU
Hacettepe Üniversitesi
hdemircioglu@hacettepe.edu.tr
ORCID ID: 0000-0002-5092-1698

Araştırma Makalesi	DOI: 10.31592/aeusbed.1344238
Geliş Tarihi: 16.08.2023	Revize Tarihi: 10.12.2023
	Kabul Tarihi: 13.03.2024

Atf Bilgisi

Arslan, Z. G. ve Demircioğlu, H. (2024). Baba katılımına sosyodemografik değişkenler ve toplumsal cinsiyet perspektifi üzerinden yaklaşım. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(1), 39-58.

ÖZ

Bu çalışma baba katılımının potansiyel sosyodemografik öncüllerinin toplumsal cinsiyet perspektifinden yorumlanması amacıyla gerçekleştirilmiştir. 5-6 yaş grubunda çocuğu olan babalardan (n= 377) anket yoluyla, aile ve çalışma durumu değişkenleri, baba katılımı (ve alt boyutlarının) düzeyleri ve toplumsal cinsiyete yönelik tutumları hakkında bilgi alınmıştır. Analizler bağımsız t testi ve ANOVA ile gerçekleştirilmiştir. Bulgulara göre, babaların ilgi ve yakınlık puanlarının çocuğun cinsiyetinden etkilenebildiği, çocuğun doğum sırası yükseldikçe keyfi meşguliyet boyutu puanının düşebildiği, çocuğun cinsiyetine dair beklentisi olmayan babaların ilgi ve yakınlık puanlarının yüksek olduğu, babaların eğitim düzeyinin yükselmesi ile eşitlikçi tutumun ve baba katılım düzeyinin ayrı ayrı ilişkili olabileceği görülmüştür. Bunun yanında, çalışma durumunun baba katılım boyutlarından bazılarını etkileyebileceği, ancak kazanç düzeyinin etkilemediği bulunmuştur. Eşitlikçilik puanları yüksek olan babaların daha eğitilmiş ve daha çok kazanan kadınlarla evli olduğu; daha çok kazanan eşlerle evli olan babaların farklı boyutlarda daha katılımcı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bulgular yorumlandığında, baba katılımının çocuk cinsiyeti ve sayısı ile ilişkili olabileceği, anne-baba çalışma durumlarından etkilendiği; anneye dair değişkenlerin birçok alt boyutta baba katılımını etkiliyor olabileceği söylenebilmektedir. Bu değişkenler babaların toplumsal cinsiyete dair tutumu ile karşılaştırıldığında, eşitlikçi babaların daha az çocuk yaptığı, farklı alanlarda daha çok katılım gösterdiği ve daha yüksek eğitilmiş kadınlarla evli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Son olarak, babaların evlenecekleri kişiye yönelik tercihlerinin, temelde babaların cinsiyet eşitliğine yönelik tutumlarıyla ilgili olabileceği, annelerin çalışma hayatlarının babaları katılıma yönlendiriyor olabileceği tartışılmıştır. Üretilen bir diğer varsayım ise, daha eşitlikçi yaklaşıma sahip olup daha çok katılım gösterebilecek erkeklerin, kadınlar tarafından seçilebiliyor olduğuna yöneliktir.

Anahtar Kelimeler: Baba katılımı, öncüller, okul öncesi dönem, sosyodemografik değişkenler, toplumsal cinsiyet

Approach to Father Involvement through Socio-Demographic Variables and Gender Perspective

ABSTRACT

This study was conducted to interpret potential sociodemographic antecedents of father involvement from a gender perspective. Information about family and employment status variables, levels of father involvement (and sub-dimensions) and attitudes towards gender were obtained from fathers (n= 377) who have children in the 5-6 age group. Analysis were performed with independent t-test and ANOVA. According to the findings, the relevancy and affection scores of the fathers may be affected by the gender of the child; the arbitrary engagement dimension score may decrease when the child's birth order increases; the relevancy and affection scores of the fathers who do not have any expectations about the gender of the child are high; the increase in the education level of the fathers may be related to the egalitarian attitude and the level of father involvement, separately. Besides, the work status of the father might affect some of the involvement dimensions, but the level of earnings did not. It has been received that fathers with high egalitarianism scores are married to women who are more educated and earn more; fathers who are married to spouses who earn more are more participatory in different dimensions. When the findings were speculated, it was found that father involvement may be related to the gender and number of children, and that it was affected by the working status of the parents; it can be said that the variables related to the mother may affect the involvement of the father in many sub-dimensions. When these variables were compared with fathers' attitudes towards gender, it was concluded that egalitarian fathers had fewer children, were more involved in different dimensions, and were married to women with higher

education. Finally, it has been discussed that fathers' preferences for the person they will marry may be related to fathers' attitudes towards gender equality, and that mothers' working life may lead fathers to involve. Another assumption is that men who have a more egalitarian approach and can participate more may be chosen by women.

Keywords: Father involvement, antecedents, preschool period, sociodemographic variables, gender

Giriş

Kadınların değişen dünya düzenine paralel biçimlenen toplumsal cinsiyet normlarındaki yeni rollerine yönelik yüksek bir ilgi olsa da özellikle çocuk sahibi erkeklerin deneyimlerini, düşüncelerini ve yaşam şartlarını ele alan çalışmaların sayılı olduğu görülür (McGill, 2014). Son yıllarda, “yeni babalar” olarak ele alınmış olan babalık olgusunda, babaların çocuk bakımına katılması, en az oğulları kadar kızlarının hayatına da katılım sağlaması (Churchill ve Craig, 2022), babaların ebeveynlik hususunda anneye eşdeğer olması hem çocuk gelişimine katılan hem de maddi “sağlayıcı” olmalarının beklendiği görülür (McGill, 20214). Bir anlamda, aslında erkeklerin de rollerinin değişmekte olduğu söylenebilir. Rol ve sorumlulukları değişen bir annenin yanında, rol ve sorumlulukları değişmekte olan bir baba varsa, çocukların da bu durumdan etkilenerek olması olasıdır. Bu noktada, babaları anlamının ve baba katılımına yönelik değişkenleri saptamanın gerekli olduğu rahatlıkla öngörülebilir. Literatüre bakıldığında, babaların son dönemler dışında oldukça göz ardı edilmesine karşı çıkan görüşlerin (Schoppe-Sullivan ve Fagan, 2020) ortaya çıkması ve babalara dair toplanan bilgilerin dahi annelerin bildirimine dayanıyor olması (Palkovitz, 2019; Perkins, 2018;) durumu, baba bildirimine dayanan baba katılımı çalışmalarına ağırlık verilmesi gerektiği fikrini pekiştirmiştir.

Bu araştırma, Türkiye’deki okul öncesi yaşta (5-6 yaş) çocuğa sahip babaları, toplumsal cinsiyet etkenini de göz önünde bulundurarak tanımaya yönelik olarak tasarlanmıştır. Bu çalışmada, babaların katılımlarına dair literatürde tartışılmış temel faktörlerin, Türk babaları için toplumsal cinsiyet rolleri perspektifi de göz önünde bulundurularak sınanması amaçlanmıştır. Bu bağlamda baba katılım düzeyleri ve babaların toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik algılarının a) çocuk sayısı/sırası ve çocuklarının cinsiyetleri ile b) babaların ve eşlerinin eğitim düzeyleri, çalışma durumları ve kazanç seviyeleri açısından farklılaşp farklılaşmadığı ele alınmıştır.

Baba Katılımı

Baba katılımı bireyler arasında farklılık gösterse de halen gelişmekte olan (Lindberg, Kost ve Maddow-Zimet, 2017) çok yönlü bir olgudur (Lamb, 2000). Baba katılımı en çok yetiştirme, ilgilenme, keyfi katılım, oyun oynama, disiplin kuralları oluşturma ve ahlaki davranışlar için rol model olma ile ilgili olarak ele alınmıştır (Cabrera, Tamis-LeMonda, Bradley, Hofferth ve Lamb, 2000; Carlson, 2006). Baba katılımının farklı yönleri söz konusu olduğunda erişilebilirlik, bağlılık ve sorumluluk kavramları birincil boyutlar olarak belirtilmektedir (Lamb, Pleck ve Levine, 1985; Lamb, Pleck, Charnov ve Levine, 1987).

Baba katılımı, olumlu baba bağlılığı (Pleck ve Masciadrelli, 2004), gelişimsel olarak kolaylaştırıcı ve baba tarafından çocuklarına verilen uygun destek (Palkovitz, 2007) ile ilgilidir. İdeal baba katılımının çocuğa ayrılacak ne miktarda bir zamana karşılık geldiği ve nasıl olması gerektiği çeşitli araştırmalarda tartışılmıştır (Palkovitz, 2012). İdeal baba katılım performansının, çocukların ve babaların bireysel ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak karşılıklı sevgi, saygı ve memnuniyetten oluştuğu şeklinde bir çıkarım mevcuttur (Palkovitz, 2012). Zaman içinse, çocuklarıyla daha fazla zaman geçirdikçe babaların çocukları ile ilişkilerinin gelişmeye devam etmesi (Cerniglia, Cimino ve Ballarotto, 2014) ve yeterliliklerinin artması (Bouchard, Lee, Asgary ve Pelletier, 2007; Cannon, Schoppe-Sullivan, Mangelsdorf, Brown ve Sokolowski, 2008; Pekel-Uludağlı, 2019) göz önüne alındığında, geçirilen nitelikli zaman artışının olumlu baba katılımı ile ilişkili olduğu söylenebilmektedir.

Baba katılımı araştırmalarına ilişkin Türkçe literatür, baba katılımının sadece eğitimsel unsurlar açısından değil ev içi unsurlar açısından da yetersiz olduğunu göstermektedir (Bilaloğlu ve Arnas, 2019; Pekel-Uludağlı, 2017). Son yıllarda teknoloji ve küreselleşme ile gerçekleşen cinsiyet rollerindeki, yaşam şartlarındaki ve düşünce şekillerindeki değişimin ise baba katılımını ne derece değişime uğrattığı

sorusu, cevabı bulunması önemli sorulardan biridir. Bu yüzden bu çalışma kapsamında, baba katılımının aileye yönelik hangi faktörlerden etkileniyor olduğu ile, toplumsal cinsiyet algıları üzerinden babaların aile kurma yönünde ne şekilde bir değişkenlik gösterebileceğine yönelik çalışmaları artırma amacı güdülmüştür.

Baba Katılımının Sosyo-Demografik Öncülleri

Babaların içinde buldukları sosyo-demografik koşulların, eğitim ve iş yaşantısının, baba katılımına olan yansımalarına dair araştırmaların var olduğu ancak bu araştırmalarda farklı sonuçların elde edildiği görülmektedir. Çocuğun cinsiyeti bir değişken olarak ele alındığında, babaların kızlarından daha çok oğullarıyla ilgilendiklerini gösteren araştırmaların (Pleck, 1997) yanında, genel anlamda ebeveynlerin cinsiyet karakteristiklerine bağlı olarak her zaman öyle olmayacağını da savunan (Russell ve Saebel, 1997) araştırmalar mevcuttur. Flouri ve Buchanan (2003) tarafından yapılan araştırmanın sonuçları, babaların oğullarını idare etme ve onları dışarı çıkarma oranının kız çocuklarına nazaran daha yüksek olduğunu; ancak çocukların eğitimi ile ilgilenme ve onlara kitap okuma olasılıklarının cinsiyet ile değişmediğini göstermiştir. Bu noktada, aslında çocuğun cinsiyetinin baba katılımını nasıl etkilemekte olduğuna yönelik çıkarımda bulunabilmek oldukça zorlaşmaktadır. Bu yüzden Russell ve Saebel (1997) ebeveynlerin çocuk cinsiyetine göre şekillendirdikleri katılım düzeyine bakarken, ebeveynlerin cinsiyet özelliklerinin de göz önünde bulundurulması gerektiğini savunmaktadırlar. Bu nedenle bu çalışma kapsamında babaların katılımları çocuklarının cinsiyeti ile değerlendirilirken toplumsal cinsiyet normları da göz önünde bulundurulmuştur.

Colley ve Hernandez'e (2006) göre babaların çocuklarına aktarabilecekleri kaynak ve beceriler temin eden beşerî ve mali sermaye özellikleri olarak görülen, babaların özellikleri ve eğitim, çalışma durumu, gelir seviyesi gibi sosyal bağlamları da baba katılımının önemli belirleyicileri olabilmektedir. Bazı araştırmacılar, yüksek öğrenim ve sosyal ekonomik statünün, erkeklerin aile işlerine katılımıyla ilişkili olduğunu ileri sürerken (Gerson, 1993); diğer araştırmalar bu ilişkileri desteklememiş (Erickson, Yancey ve Erickson, 1979; Coley ve Hernandez, 2006) ve yüksek gelirli erkeklerin aileleriyle daha az vakit geçirecekleri kariyerlere sahip olma eğiliminde oldukları şeklinde açıklamalar getirmişlerdir (Erickson ve Gecas, 1991). İngiltere'de yapılan çalışmalara göre ise, küçük çocuğa sahip olan ailelerde annelerin çalışma saatlerini azaltmak durumunda kalmalarının, babaların çalışma saatlerini artırıp, katılım düzeylerini azaltmaları durumunu getirdiği; bu durumun ise rekabetçi iş piyasasındaki güvensizlik neticesinde ortaya çıktığı belirtilmiştir (Fagan, 2010; akt: Norman, Elliot ve Fagan, 2014). Güncel olarak Türk babalarla yapılan çalışmaya göre de yüksek maaş düşük düzeyde baba katılımı ile ilişkilendirilmiştir (İzci ve Jones, 2021).

Juhari, Yaacob ve Talib (2013) babaların eğitim seviyesinin ve çocuk sayısının, katılımı önemli ölçüde ilişkili olduğunu belirtmiştir. Diğer kültürlerde olduğu gibi, yüksek eğitimli babaların, çocuklarının hayatındaki çeşitli etkinliklere daha fazla katılabildiğini, daha eğitimli olmanın onları daha açık ve kabul edici hale getirebileceğini ve böylece çocuğu faaliyetlerine onu dahil etmeye davet edebileceğini öne sürmüştür. Ayrıca, daha az çocuğa sahip olmanın, babaların her çocukla daha fazla zaman geçirmesini sağlayabileceğini iddia etmiştir. Pleck (1997), annelerin eğitim seviyesi daha yüksek olduğunda, babaların daha katılımcı olduğunu ifade etmiştir. İzci ve Jones (2021)'un araştırmasına göre ise, daha yüksek eğitimli babaların daha az katılım gösterdiği bulunmuştur.

Gorvine (2010) hanehalkı geliri ile baba katılımı değişkenlerinden biri olan babaların sorumluluğu arasında anlamlı pozitif ilişkiler bulmuştur. Diğer taraftan, gelirin, baba katılımının kalitesini etkileyen iki değişken olarak ele alınmış duygusal destek ve arkadaşlık ve yakınlık desteği ile de olumlu ilişki içinde olduğunu göstermiştir. Anne ve babanın ikisinin de çalışıyor olduğu ailelerde baba katılımının daha fazla olduğu görülmüştür (Kuo, Volling ve Gonzalez, 2018). Yeung, Sandberg, Davis-Kean ve Hofferth (2001), eşleri ailenin mali refahına önemli miktarda gelir katkısı sağladığında, babaların çocuklarıyla daha fazla ilgilenme eğiliminde olduklarını bildirmiştir. Bu durum ise, aile içinde karar verme süreçlerinde de ortaya çıkabilecek bir finansal pazarlık dinamiği olgusu olarak yorumlanmıştır (Juhari, Yaacob ve Talib, 2013).

Baba Katılımı ve Babaların Toplumsal Cinsiyet Algısı

Aile içinde rol dağılımlarının toplumsal cinsiyetten etkilenebildiği (Major, 1993) ve toplumsal cinsiyet eşitliğine dair tutumunun değişen dünya şartlarına bağlı olarak şekillenmekte olduğuna dair literatür zengindir (Churcill ve Craig, 2022; Giele ve Holst, 2003; Offer ve Kaplan, 2021; Sweeting, Bashkar, Benzeval, Popham ve Hunt, 2014). Buna bağlı olarak, ailede ebeveynlerin katılımına dair yapılacak araştırmalarda, toplumsal cinsiyet perspektifinden bakmanın aileleri daha iyi anlayabilmeyi sağlayabileceği tarafımızca savunulmaktadır. Bu düşünceden yola çıkarak, babaları tanımanın ve baba katılımının esas alındığı bu çalışmada, toplumsal cinsiyet bakış açısından da kullanılmıştır. Farklı araştırmaların sonuçlarına göre, daha eşitlikçi cinsiyet rollerine sahip babaların, çocuklarının hayatlarına daha fazla dahil olduğu (Arslan ve Demircioğlu, 2023; Bonney, Kelly ve Levant, 1999; Deutsch, 2001; Kuo vd., 2018), cinsiyet eşitliğini destekleyen bir tutuma sahip bir anneye sahip olmanın da baba katılımının düzeyini artırdığı görülmüştür (Baruch ve Barnett, 1981; Beitel ve Parke, 1998; Pekel-Uludağlı, 2019).

Babaları daha iyi anlamak ve değişen dünyadaki ortamlarını tanıyabilmek için baba katılım düzeylerinin ve toplumsal cinsiyete yönelik algılarının;

1. Çocuğa dair değişkenler (Çocuk sayısı/sırası ve çocuklarının cinsiyetleri),
 2. Babalara dair değişkenler (eğitim düzeyleri, çalışma durumları ve kazanç seviyeleri) ile,
 3. Annelere dair değişkenler (eğitim düzeyleri, çalışma durumları ve kazanç seviyeleri)
- açısından farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiş, buna bağlı olarak baba katılımına dair çıkarımlar yapılması amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırmanın yürütülme modeli ve analizi, çalışma grubu, veri toplama araçları ve etik hususlara dair bilgiler bu başlık altında verilmiştir.

Araştırma Modeli ve Analizi

Bu araştırma nicel araştırma yöntemlerinden tarama modelinde ve kesitsel tarama desenine göre tasarlanmış olup, analizinde; verilerin normal dağılmasından dolayı bağımsız t testi ve ANOVA kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Ekim 2020 ve Haziran 2021 tarihleri arasında toplanan verilerin seçiminde temel kriterler, bir baba olarak 5-6 yaşları arasında tanılanmış bir engeli olmayan çocuk/çocuklara sahip olma ile evliliğin devam ediyor olmasıdır. Birinci kriterin arkasındaki sebep, engelli bir çocuğa sahip olmanın, babaların kendilerini ekonomik anlamda sorumlu olarak görmelerine ve çocuklarıyla daha az zaman geçirmelerine neden olabilecek ek mali sorumluluklar getirebilmesidir (Shandra, Hogan ve Spearin, 2008). Boşanmış babalar ise, boşanma sonrası annelerin bekçilik davranışlarının olası olması nedeniyle araştırmadan çıkarılmıştır. Puhlman ve Pasley'e (2013) göre annelerin, eşlerini çocuklarıyla ilgilenmeye teşvik etme girişimleri boşanma sonrasında olumsuz bir değişime uğrayabilir. Yani annelerin annelik bekçiliği davranışları artabilir ve bu şekilde babaların çocuklarıyla ilgilenmeleri engellenebilir. Bu iki ihtimal göz önüne alınarak, bu gruplara dahil olan babaların ayrıca araştırılmasının daha olumlu olacağı düşünülerek, araştırmada engelli bir çocuğu olmayıp, evliliği devam eden babalarla çalışılmıştır. Uygun örnekleme tekniği ile Google Forms aracılığıyla toplanan, toplamda 398 babanın verisi bu kriterlere sahip olsa da, boşanmış babalara ait olan (n=5) ve baba katılımı ölçeğinde uç değerlere sahip verilerin (n=16) atılması ile 377 baba bu araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur.

Veri Toplama Araçları

Demografik Bilgi Formu: Bu formda, babalara kaç çocuklarının olduğu, 5-6 yaş aralığındaki çocuklarının doğum sırası, kendilerinin ve eşlerinin eğitim düzeyi, kendilerinin ve eşlerinin çalışma durumu ve kazanç düzeyi, çocuklarının cinsiyeti sorulmuştur. Bunun yanında, çocuklarının cinsiyetini öğrendiklerinde verdikleri tepkinin anlaşılabilmesi için ise, “Çocuğunuzun cinsiyetini öğrendiğinizde tepkiniz ne oldu?” sorusu sorulmuştur. “1. Keşke diğer cinsiyetten olsaydı dedim ve kabullenemedim.”, “2. Keşke diğer cinsiyetten olsaydı dedim ama kabullendim”, “3.Cinsiyetine dair bir beklentim yoktu ve duyunca hemen kabullendim”, “4.İstedğim cinsiyette olduğu için çok sevindim.” cevapları arasından birini seçmeleri beklenen babaların hiçbiri birinci seçeneği seçmemiştir. Bu yüzden birinci seçenek analizlere dahil edilmemiştir.

Baba Katılımı: Baba katılımını ölçebilmek amacıyla, Sımsıkı ve Şendil (2014) tarafından geliştirilmiş Baba Katılım Ölçeği kullanılmıştır. 3-6 yaş aralığında çocuğa sahip olan babaların katılımını ölçmek üzere tasarlanmış, 37 maddeden oluşan beşli Likert tipi bu ölçek keyfi meşguliyet (17 madde), ilgi ve yakınlık (12 madde), temel bakım (8 madde) olmak üzere 3 alt boyuta sahiptir. Toplam puan üzerinden değerlendirilmektedir. Yüksek puan yüksek katılım anlamına gelmektedir. Alt boyutlar için Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı değerleri keyfi meşguliyet için .89, temel bakım için .83, ilgi ve yakınlık için .85 şeklinde belirtilmiş olup ve ölçek toplam puanı için .92 olarak elde edilmiştir. Örnek madde: “Çocuğumla birlikte onun oyuncaklarıyla (kamyon, bebek vb.) oynarım.”

Toplumsal Cinsiyete dair Tutumlar: Babaların toplumsal cinsiyet eşitliğine dair tutumlarını anlayabilmek için García-Cueto ve diğ. (2015) tarafından geliştirilmiş, Bakioglu ve Türküm (2019) tarafından Türkçeye uyarlanmış, 15 maddeden oluşan Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Beşli Likert tipi olan bu ölçek tek boyutlu olup, ölçekten alınan yüksek puan yüksek oranda eşitlikçi tutumu göstermektedir. Ölçeğin aslının güvenilirlik katsayısı .99 olarak elde edilmişken, Türkçe versiyonunun iç tutarlılık katsayısı .88, test-tekrar test güvenilirlik katsayısı .77'dir. Örnek madde: “Birçok önemli işte erkeklerle anlaşmak kadınlarla anlaşmaktan daha kolaydır.”

Araştırma Etiği

Araştırmanın en başında babalar araştırma hakkında bilgilendirilmiş olup, gönüllü katılım kapsamında araştırmaya katılmışlardır. Kendilerinden kimliklerini ortaya çıkaracak herhangi bir bilgi istenmemiştir. Araştırmada kullanılan tüm ölçeklerin kullanım izinleri, ölçekleri geliştiren akademisyenlerden e-posta yoluyla, yazılı onay üzerinden alınmıştır. Bu araştırmanın yürütülmesi için gerekli etik kurul izni, araştırmanın yürütüldüğü üniversitenin etik komisyonundan alınmıştır (Hacettepe Üniversitesi Etik Komisyonu onay numarası: 35853172-302.08).

Bulgular

Bu kısımda, araştırma bulgularına yer verilecektir. Tüm bulgular çocuğa dair değişkenler, babaya dair değişkenler ve anneye dair değişkenler başlıkları altında analiz edilmiş ve sunulmuştur.

Çocuğa Dair Değişkenler

Baba katılımı ve babaların toplumsal cinsiyet tutumları ile çocuğa dair değişkenler arasındaki ilişkiler bu kısımda sunulmaktadır. Çocuğa dair değişkenler cinsiyet, yaş, doğum sırası ve babalarının çocuk cinsiyetini öğrendiklerinde verdikleri tepki olarak belirlenmiştir.

Tablo 1

Babaların Baba Katılım Ölçeği Puan Ortalamalarının Okul Öncesi Dönem Çocukların Cinsiyetine Göre t Testi Sonuçları

Baba Katılım Ölçeği	Gruplar	N	X	S	sd	t	p
Keyfi Meşguliyet	Kız	172	66.93	12.44	375	-946	0.34
	Erkek	205	68.04	10.09			

İlgi ve Yakınlık	Kız	172	55.32	7.39	375	-2.143	0.03*
	Erkek	205	56.80	5.63			
Temel Bakım	Kız	172	29.81	7.22	375	-1.593	0.11
	Erkek	205	30.91	5.85			
Toplam Puan	Kız	172	152.07	22.01	375	-1.762	0.07
	Erkek	205	155.76	17.87			

*p<0.05

Tablo 1’de babaların baba katılım puanlarının çocuklarının cinsiyeti ile arasındaki ilişkinin bulgularına yer verilmiştir. Bu tablo incelendiğinde, babaların baba katılım ölçeği alt boyutları ve toplam puan ortalamaları arasında keyfi meşguliyet, temel bakım ve toplam puan açısından çocukların cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık yokken ilgi ve yakınlık alt boyutunda anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Bu bulgu üzerinden babaların erkek çocuklarına kız çocuklarından daha fazla ilgi ve yakınlık gösterdiği söylenebilir.

Tablo 2

Babaların Baba Katılım Ölçeği Puan Ortalamalarının Okul Öncesi Dönem Çocukların Yaşlarına Göre t Testi Sonuçları

Baba Katılım Ölçeği	Gruplar	N	X	S	sd	t	p
Keyfi Meşguliyet	5 yaş	253	67.30	11.27	375	-0.578	0.56
	6 yaş	124	68.01	11.15			
İlgi ve Yakınlık	5 yaş	253	55.79	7.18	375	-1.398	0.16
	6 yaş	124	56.79	4.88			
Temel Bakım	5 yaş	253	30.49	6.58	375	0.324	0.74
	6 yaş	124	30.25	6.43			
Toplam Puan	5 yaş	253	153.59	20.27	375	-0.677	0.49
	6 yaş	124	155.07	19.22			

*p<0.05

Tablo 2’de, baba katılım toplam puan ve alt boyut puanlarının çocuklarının yaşları ile etkileşimine dair bulguların t testi sonuçları verilmiştir. Buna göre, babaların baba katılım ölçeği alt boyutları ve toplam puan ortalamaları arasında çocukların yaşlarına göre anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir.

Tablo 3

Babaların Baba Katılım Ölçeği Puan Ortalamalarının Okul Öncesi Dönem Çocukların Doğum Sıralarına Göre ANOVA Testi Sonuçları

Baba Katılım Ölçeği	Gruplar	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Keyfi Meşguliyet	Gruplar arası	983.984	2	491.992	3.967	0.02*	1-3
	Gruplar içi	46385.708	374	124.026			
	Toplam	47369.692	376				
İlgi ve Yakınlık	Gruplar arası	94.388	2	47.194	1.107	0.33	
	Gruplar içi	15947.500	374	42.640			
	Toplam	16041.889	376				
Temel Bakım	Gruplar arası	155.358	2	77.679	1.832	0.16	
	Gruplar içi	15860.090	374	42.407			
	Toplam	16015.448	376				
Toplam Puan	Gruplar arası	2821.810	2	1410.905	3.604	0.03*	1-3
	Gruplar içi	146423.803	374	391.507			
	Toplam	149245.613	376				

*p<0.05

Tablo 3’te baba katılımı toplam puan ve alt boyut puanlarının çocuk doğum sırasına göre değişim gösterip göstermediği incelenmiştir. Buradaki bulgulara göre, babaların baba katılım ölçeği keyfi meşguliyet alt boyutu ve toplam puanı puan ortalamaları arasında üçüncü ve sonraki (keyfi meşguliyet X₃=60.52; toplam puan X₃=142.21) sırada doğan çocuklar aleyhine ilk (keyfi meşguliyet

X1=67.92; toplam puan X1=154.64) ve ikinci (keyfi meşguliyet X2=67.92; toplam puan=154.84) çocuklarla arasında anlamlı bir fark varken; ilgi ve yakınlık ile temel bakım alt boyut puan ortalamaları arasında gruplar arası anlamlı bir fark olmadığı bulunmuştur.

Tablo 4

Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği (TCRTÖ) Puan Ortalamalarının Okul Öncesi Dönem Çocukların Doğum Sıralarına Göre ANOVA Testi Sonuçları

TCRTÖ	Gruplar	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Toplam	Gruplar arası	734.861	2	367.430	3.033	0.04*	1-3
Puan	Gruplar içi	45315.028	374	121.163			
	Toplam	46049.889	376				

*p<0.05

Tablo 4'te babaların toplumsal cinsiyete yönelik tutumlarının çocuk doğum sırasına göre analizine dair bulgular yer almaktadır. Bu analizde, babaların toplumsal cinsiyet rollerini tutum ölçeği toplam puan ortalamaları arasında üçüncü ve sonraki (X3=45.57) sırada doğan çocuklar aleyhine ilk (X1=51.95) çocuklarla arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Bir diğer deyişle, babaların toplumsal cinsiyete yönelik bakış açıları geleneksele yaklaştıkça, çocuk sayılarının artıyor olduğu da söylenebilmektedir.

Tablo 5

Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği (TCRTÖ) Puan Ortalamalarının Çocuklarının Cinsiyetini Öğrendiklerinde Verdikleri Tepkilere Göre ANOVA Testi Sonuçları

TCRTÖ	Gruplar	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Toplam	Gruplar arası	14.169	2	7.084	0.058	0.94	
Puan	Gruplar içi	46035.720	374	123.090			
	Toplam	46049.889	376				

*p<0.05 1. Keşke diğer cinsiyetten olsaydı dedim ama kabullendim
2. Cinsiyetine dair bir beklentim yoktu ve duyunca hemen kabullendim
3. İstedğim cinsiyette olduğu için çok sevdim

Tablo 5'te babaların toplumsal cinsiyete dair tutumlarının, çocuklarının cinsiyetini öğrendiklerindeki tepkileri ile ilişkisine dair bulgular yer almaktadır. Tablo 5'e bakıldığında, babaların toplumsal cinsiyet rollerini tutum ölçeği toplam puan ortalamalarına göre çocuklarının cinsiyetlerini öğrendiklerinde verdikleri tepkiler arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir.

Tablo 6

Babaların Baba Katılım Ölçeği Puan Ortalamalarının Çocuklarının Cinsiyetini Öğrendiklerinde Verdikleri Tepkilere Göre ANOVA Testi Sonuçları

Baba Katılım Ölçeği	Gruplar	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Keyfi Meşguliyet	Gruplar arası	389.683	2	194.841	1.551	0.21	
	Gruplar içi	46980.009	374	125.615			
	Toplam	47369.692	376				
İlgi ve Yakınlık	Gruplar arası	658.488	2	329.244	8.005	0.00*	2-3
	Gruplar içi	15383.401	374	41.132			
	Toplam	16041.889	376				
Temel Bakım	Gruplar arası	126.874	2	63.437	1.493	0.23	
	Gruplar içi	15888.574	374	42.483			
	Toplam	16015.448	376				
Toplam Puan	Gruplar arası	3181.441	2	1590.721	4.073	0.02*	2-3
	Gruplar içi	146064.171	374	390.546			
	Toplam	149245.613	376				

*p<0.05 1. Keşke diğer cinsiyetten olsaydı dedim ama kabullendim
2. Cinsiyetine dair bir beklentim yoktu ve duyunca hemen kabullendim
3. İstedğim cinsiyette olduğu için çok sevdim

Tablo 6’da babaların toplam ve alt boyut katılım puanları ile çocuklarının cinsiyetlerini öğrendiklerindeki verdikleri tepkilerin arasında anlamlı bir farklılığın olma durumuna bakılmıştır. Buna göre, babaların baba katılım ölçeği keyfi meşguliyet ve temel bakım alt boyutları puan ortalamalarına göre çocuklarının cinsiyetini öğrendiklerinde verdikleri tepkiler açısından anlamlı bir farklılık yokken; ilgi ve yakınlık ile toplam puan ortalamalarına göre çocuğu istediği cinsiyette olduğu için çok sevinen babalar aleyhine (ilgi ve yakınlık $X_3=53.34$; toplam puan $X_3=148$) çocuğunun cinsiyetine yönelik beklentisi olmayan babalar (ilgi ve yakınlık $X_2=56.84$; toplam puan $X_2=155.65$) arasında gruplar arası anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Babalara Dair Değişkenler

Baba katılımı ve babaların toplumsal cinsiyet tutumları ile babaların kendisine dair olan değişkenler arasındaki ilişkilere dair bulgular bu kısımda sunulmaktadır. Babaya dair değişkenler babaların eğitim durumu, çalışma durumu ve kazanç düzeyleri olarak belirlenerek analize dahil edilmiştir.

Tablo 7

Babaların Baba Katılım Ölçeği Puan Ortalamalarının Eğitim Durumlarına Göre ANOVA Testi Sonuçları

Baba Katılım Ölçeği	Gruplar	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Keyfi Meşguliyet	Gruplar arası	883.506	2	441.753	3.554	0.03*	1-2
	Gruplar içi	46486.186	374	124.295			
	Toplam	47369.692	376				
İlgi ve Yakınlık	Gruplar arası	58.500	2	29.250	0.684	0.51	
	Gruplar içi	15983	374	42.736			
	Toplam	16041.889	376				
Temel Bakım	Gruplar arası	382.751	2	191.376	4.579	0.01*	1-2
	Gruplar içi	15632.697	374	41.799			1-3
	Toplam	16015.448	376				
Toplam Puan	Gruplar arası	1750.261	2	875.130	20219	0.11	
	Gruplar içi	147495.352	374	394.373			
	Toplam	149245.613	376				

* $p<0.05$ 1.Lise ve öncesi 2.Lisans 3.Lisansüstü

Tablo 7’de babaların toplam ve alt boyut katılım puanlarının eğitim durumları ile değişme durumuna yönelik bulgular sunulmuştur. Buna göre, babaların baba katılım ölçeği keyfi meşguliyet alt boyutu puan ortalamaları arasında lise ve öncesi kademelerden mezun olan babalar ($X_1=64.91$) aleyhine lisans mezunları ($X_2=68.53$) ile arasında anlamlı bir farklılık varken temel bakım alt boyutu puan ortalamaları arasında lise ve öncesi kademelerden mezun olan babalar ($X_1=28.68$) aleyhine lisans ve lisansüstü mezuniyete sahip babalar ($X_2=30.94$; $X_3=31.17$) arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir. Bununla birlikte ilgi ve yakınlık ile toplam puan ortalamaları arasında gruplar arası anlamlı bir fark olmadığı bulunmuştur.

Tablo 8

Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği (TCRTÖ) Puan Ortalamalarının Eğitim Durumlarına Göre ANOVA Testi Sonuçları

TCRTÖ	Gruplar	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Toplam Puan	Gruplar arası	3238.120	2	1619.060	14.144	0.00*	1-2
	Gruplar içi	42811.768	374	114.470			1-3
	Toplam						

* $p<0.05$ 1.Lise ve öncesi 2.Lisans 3.Lisansüstü

Babaların toplumsal cinsiyete yönelik tutumlarının eğitim durumuna göre farklılık göstermesine Tablo 8’de yer verilmiştir. Bu bulgulara göre, babaların toplumsal cinsiyet rolleri tutum ölçeği toplam puan ortalamalarına göre lise ve öncesi kademelerden mezun olan babalar ($X_1=46.39$) aleyhine lisans ve lisansüstü mezuniyete sahip babalar ($X_2=52.60$; $X_3=54.18$) arasında anlamlı bir fark bulunduğu görülmektedir. Diğer bir deyişle, yüksek eğitilmiş babaların daha eşitlikçi olduğu söylenebilmektedir.

Tablo 9

Babaların Baba Katılım Ölçeği Puan Ortalamalarının Çalışma Durumlarına Göre t Testi Sonuçları

Baba Katılım Ölçeği	Gruplar	N	X	S	sd	t	p
Keyfi Meşguliyet	Çalışıyor	351	67.13	11.19	375	-2.609	0.00*
	Çalışmıyor	26	73.04	10.30			
İlgi ve Yakınlık	Çalışıyor	351	56.04	6.53	375	-0.924	0.36
	Çalışmıyor	26	57.27	6.55			
Temel Bakım	Çalışıyor	351	30.31	6.54	375	-1.129	0.26
	Çalışmıyor	26	31.80	6.29			
Toplam Puan	Çalışıyor	351	153.48	19.94	375	-2.142	0.03*
	Çalışmıyor	26	162.11	18.19			

*p<0.05

Tablo 9’da baba katılımı toplam ve alt boyut puanlarının çalışma durumuna göre değişme durumuna dair bulgular sunulmuştur. Bu tablo incelendiğinde, babaların baba katılım ölçeği alt boyutları ve toplam puan ortalamaları arasında ilgi ve yakınlık ile temel bakım puan ortalamaları açısından çalışma durumlarına göre anlamlı bir farklılık yokken keyfi meşguliyet alt boyutu ve toplam puan ortalamaları arasında çalışmayan babalar lehine anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir.

Tablo 10

Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği (TCRTÖ) Puan Ortalamalarının Çalışma Durumlarına Göre t Testi Sonuçları

TCRTÖ	Gruplar	N	X	S	sd	t	p
Toplam Puan	Çalışıyor	351	51.33	11.01	375	-0.024	0.98
	Çalışmıyor	26	51.38	12.02			

*p<0.05

Babaların toplumsal cinsiyete dair tutumlarının çalışma durumuna göre anlamlı farklılık oluşturuyor olma ihtimaline yönelik analizin bulgularına Tablo 10’da yer verilmiştir. Tablo 10 incelendiğinde, babaların toplumsal cinsiyet rolleri tutum ölçeği toplam puan ortalamaları arasında çalışma durumlarına göre anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir.

Tablo 11

Babaların Baba Katılım Ölçeği Puan Ortalamalarının Kendi Kazanç Durumlarına Göre ANOVA Testi Sonuçları

Baba Katılım Ölçeği	Gruplar	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Keyfi Meşguliyet	Gruplar arası	363.176	2	181.588	1.445	0.24	
	Gruplar içi	47006.516	374	125.686			
	Toplam	47369.692	376				
İlgi ve Yakınlık	Gruplar arası	51.282	2	25.641	0.600	0.55	
	Gruplar içi	15990.606	374	42.756			
	Toplam	16041.889	376				
Temel Bakım	Gruplar arası	55.766	2	27.883	0.653	0.52	
	Gruplar içi	15959.682	374	42.673			
	Toplam	16015.448	376				
Toplam Puan	Gruplar arası	445.269	2	222.635	0.560	0.57	
	Gruplar içi	148800.344	374	397.862			
	Toplam	149245.613	376				

*p<0.05 1. 4000 TL ve altı, 2.4001-6000 TL, 3.6001 TL ve üstü

Tablo 11’de baba katılım toplam ve alt boyut puanlarının kazanç seviyesine göre anlamlı bir farklılığın sınınanmasına dair bulgular sunulmuştur. Tablo 11’e göre, baba katılım ölçeği alt boyutları ve toplam puan ortalamalarının, farklı düzeyde kazanan babalar arasında değişiklik göstermediği görülmektedir.

Tablo 12

Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği (TCRTÖ) Puan Ortalamalarının Kendi Kazanç Durumlarına Göre ANOVA Testi Sonuçları

TCRTÖ	Gruplar	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Toplam Puan	Gruplar arası	838.649	2	419.324	3.469	0.03*	1-3
	Gruplar içi	45211.240	374	120.886			
	Toplam	46049.889	376				

*p<0.05 1. 4000 TL ve altı
2.4001-6000 TL
3.6001 TL ve üstü

Tablo 12’de babaların toplumsal cinsiyete yaklaşımlarının kazanç durumlarına göre değişme durumuna dair bulgular verilmiştir. Bu tabloya bakıldığında, babaların toplumsal cinsiyet rolleri tutum ölçeği toplam puan ortalamaları arasında kendi kazanç durumuna göre 6001 TL ve daha fazla gelire sahip babalar (X3=52.81) lehine 4000 TL’den daha az geliri olan babalar (X1=49.16) arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir.

Annelere Dair Değişkenler

Babaları katılmaya yönlendirme ihtimali olup, babaların toplumsal cinsiyet tutumları ile ilişkide olabilecek anneye dair değişkenlerin etkilerine dair bulgular bu kısımda sunulmaktadır. Anneye dair değişkenler annelerin eğitim durumu, çalışma durumu ve kazanç düzeyleri olarak belirlenerek analize dahil edilmiştir.

Tablo 13

Babaların Baba Katılım Ölçeği Puan Ortalamalarının Eşlerinin Eğitim Durumlarına Göre ANOVA Testi Sonuçları

Baba Katılım Ölçeği	Gruplar	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Keyfi Meşguliyet	Gruplar arası	2841.517	2	1420.759	11.933	0.00*	1-2
	Gruplar içi	44528.175	374	119.059			
	Toplam	47369.692	376				
İlgi ve Yakınlık	Gruplar arası	17.295	2	8.647	0.202	0.82	
	Gruplar içi	16024.594	374	42.847			
	Toplam	16041.889	376				
Temel Bakım	Gruplar arası	866.675	2	433.337	10.698	0.00*	1-2 1-3
	Gruplar içi	15148.774	374	40.505			
	Toplam	16015.0448	376				
Toplam Puan	Gruplar arası	7271.309	2	3635.655	9.577	0.00*	1-2 1-3
	Gruplar içi	141974.304	374	379.610			
	Toplam	149245.613	376				

*p<0.05 1.Lise ve öncesi 2.Lisans 3.Lisansüstü

Tablo 13’te baba katılımının annelerin eğitim durumuna göre farklılık gösterme ihtimaline yönelik olan analize yer verilmiştir. Bu tabloya göre, babaların baba katılım ölçeği keyfi meşguliyet ve temel bakım alt boyutları ile toplam puan ortalamalarına göre lise ve öncesi kademelerden mezun olan anneler aleyhine (keyfi meşguliyet X1=63.19; temel bakım X1=28.39; toplam puan X1=147.51) lisans (keyfi meşguliyet X2=68.61; temel bakım X2=30.57; toplam puan X2=155.27) ve yüksek lisans (keyfi

meşguliyet $X_3=70.82$; temel bakım $X_3=33.05$; toplam puan $X_3=160.43$) mezunları arasında anlamlı bir farklılık varken ilgi ve yakınlık puan ortalamaları arasında gruplar arası anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 14

Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerine Tutum Ölçeği (TCRTÖ) Puan Ortalamalarının Eşlerinin Eğitim Durumlarına Göre ANOVA Testi Sonuçları

TCRTÖ	Gruplar	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Toplam Puan	Gruplar arası	2286.449	2	1143.225	9.770	0.00	1-3
	Gruplar içi	43763.440	374	117.015			
	Toplam	46049.889	376				

* $p<0.05$ 1.Lise ve öncesi 2.Lisans 3.Lisansüstü

Tablo 14'te, babaların toplumsal cinsiyete yönelik tutumları üzerinde anne eğitim durumunun fark yaratma durumuna yönelik analizler yer almaktadır. Buna göre babaların toplumsal cinsiyet rollerine tutum ölçeği toplam puan ortalamalarına göre lise ve öncesi kademelerden mezun olan anneler ($X_1=46.39$) aleyhine ve lisansüstü mezuniyete sahip anneler ($X_3=54.18$) arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Tablo 15

Babaların Baba Katılım Ölçeği Puan Ortalamalarının Eşlerinin Çalışma Durumlarına Göre t Testi Sonuçları

Baba Katılım Ölçeği	Gruplar	N	X	S	Sd	t	p
Keyfi Meşguliyet	Çalışıyor	242	69.11	10.94	375	3.705	0.00*
	Çalışmıyor	135	64.71	11.21			
İlgi ve Yakınlık	Çalışıyor	242	56.19	6.79	375	0.249	0.80
	Çalışmıyor	135	56.01	6.05			
Temel Bakım	Çalışıyor	242	31.44	6.19	375	4.185	0.00*
	Çalışmıyor	135	28.57	6.73			
Toplam Puan	Çalışıyor	242	156.74	19.83	375	3.529	0.00*
	Çalışmıyor	135	149.30	19.26			

* $p<0.05$

Tablo 15'te baba katılımı toplam ve alt boyut puanlarının annelerin çalışma durumundan etkilenme ihtimaline yönelik yapılan analize yer verilmiştir. Buna göre, babaların baba katılım ölçeği alt boyutları ve toplam puan ortalamaları arasında ilgi ve yakınlık puan ortalamaları bazında, eşlerinin çalışma durumlarına göre anlamlı bir farklılık yokken keyfi meşguliyet, temel bakım alt boyutları ile toplam puan arasında eşleri çalışan babalar lehine anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir.

Tablo 16

Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerine Tutum Ölçeği (TCRTÖ) Puan Ortalamalarının Eşlerinin Çalışma Durumlarına Göre t Testi Sonuçları

TCRTÖ	Gruplar	N	X	S	sd	t	p
Toplam Puan	Çalışıyor	242	52.61	11.25	375	3.033	0.00*
	Çalışmıyor	135	49.04	10.38			

* $p<0.05$

Babaların toplumsal cinsiyet rollerine dair tutumlarının eşlerinin çalışma durumuyla farklılaşmasına yönelik analize Tablo 16'da yer verilmiştir. Bu tabloya göre, babaların toplumsal cinsiyet rollerine tutum ölçeği toplam puan ortalamaları arasında eşlerinin çalışma durumlarına göre eşleri çalışan babalar lehine anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir.

Tablo 17

Babaların Baba Katılım Ölçeği Puan Ortalamalarının Eşlerinin Kazanç Durumlarına Göre t Testi Sonuçları

Baba Katılım Ölçeği	Gruplar	N	X	S	sd	t	p
Keyfi	4000 TL ve altı	181	64.64	11.45	375	-4.976	0.00*
Meşguliyet	4001 TL ve üstü	196	70.22	10.33			
İlgi ve Yakınlık	4000 TL ve altı	181	55.82	6.22	375	-0.868	0.39
Temel Bakım	4001 TL ve üstü	196	56.41	6.80			
Toplam Puan	4000 TL ve altı	181	28.66	6.53	375	-5.174	0.00*
	4001 TL ve üstü	196	32.03	6.09			
	4000 TL ve altı	181	149.12	19.97	375	-4.776	0.00*
	4001 TL ve üstü	196	158.66	18.79			

*p<0.05

Baba katılımı toplam ve alt boyut puanlarının annelerin kazanç durumuyla olan ilgisine yönelik analize Tablo 17’de yer verilmiştir. Burada eşlerin kazanç durumu ile baba katılım toplam ve alt boyut puanları karşılaştırılmış olup, keyfi meşguliyet, temel bakım ve ölçek toplam puanlarının 4001 TL ve üstünde kazanan annelerin lehine anlamlı bir farklılık göstermekte olduğu; ancak ilgi ve yakınlık boyutunda bir farklılık göstermediği görülmektedir.

Tablo 18

Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği (TCRTÖ) Puan Ortalamalarının Eşlerinin Kazanç Durumuna Göre t Testi Sonuçları

TCRTÖ	Gruplar	N	X	S	sd	t	p
Toplam Puan	4000 TL ve altı	181	48.49	10.66	375	-4.939	0.00*
	4001 TL ve üstü	196	53.96	10.81			

*p<0.05

Tablo 18’de babaların toplumsal cinsiyete yönelik tutumlarının eşlerinin kazanç düzeyi ile ilişkisine dair yapılan analize yer verilmiştir. Bu tabloda, babaların toplumsal cinsiyet rolleri tutum ölçeği toplam puanları ile eşlerinin kazanç durumu karşılaştırılmış olup, daha eşitlikçi tutuma sahip olan babaların 4001 TL ve üzeri miktarda kazancı olan kadınlarla evli oldukları görülmektedir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Baba katılımının bazı sosyo-demografik faktörlerle ilişkisi üzerinden ele alındığı çalışmalarda elde edilen sonuçların farklılık gösterdiğinin görülmesi üzerine, literatürde bir görüş birliğini destekleyebilmek umuduyla bu araştırma tasarlanmış ve bulguları babaların toplumsal cinsiyet perspektifi ve toplumsal cinsiyet eşitliğine yaklaşımları çerçevesinde tartışılmıştır.

Baba katılımı ile çocuk cinsiyeti arasındaki ilişkiye bakıldığında, araştırma kapsamında, baba katılımı toplam puanı ile alt boyutlardan temel bakım ve keyfi meşguliyetin çocuk cinsiyetine göre farklılaşmasa da ilgi ve yakınlık boyutunda erkek çocuğu olan babaların daha katılımcı olduğu bulunmuştur. Benzer şekilde Flouri ve Buchanen (2003)’in elde ettiği sonuçlara göre ise, baba katılımı erkek çocuğu olan babalarda yüksektir. İzci ve Jones (2021) kendi çalışmalarında tersini bulmuş olup, bunun Türkiye’nin değişmekte olan kültürel yapısı ile ilgili olabileceğini savunmuşlardır ancak bu çalışmada babaların ilgilerini ve yakınlıklarını erkek çocuklarına daha çok gösterdiğinin bulunması, bu sonuçla çelişmektedir.

Babaların toplumsal cinsiyet algıları ile çocuklarının cinsiyetine yönelik beklenti ve tepkilerinin ilişkili olmadığı bu araştırma kapsamında elde edilen bulgulardan biridir. Diğer taraftan, babaların çocuklarının cinsiyetine yönelik beklentileri ile katılımı arasında bir ilişki kurulduğunda, ilgi ve yakınlık boyutu dışında gruplar arasında farklılık görülmediği ancak; çocukları istedikleri cinsiyette olan babaların, cinsiyete dair beklentileri olmayan babalara göre daha az katılım gösterdiği bulunmuştur.

Çocuklar hakkında daha doğmadan bilinen gerçeklerden biri çocuğun cinsiyetidir. Çocuklarının cinsiyetine dair en baştan bir kriteri olmayan ya da sürecin daha en başından çocuğunu cinsiyetiyle olduğu gibi kabullenen olan babaların ilgi ve yakınlıklarını daha yoğun gösterebiliyor olduğuna dair bu bulgu, baba katılımı ile çocuk cinsiyeti arasında kurulan ilişkide çok değerli bir çıkarımı gösteriyor olabilir. İlgi ve yakınlığı gösterebilmenin temel noktalarından birinin çocuk cinsiyetini koşulsuz kabul etme ile ilişkili olduğu söylenebilir.

Juhari vd. (2013) tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarına göre, daha az sayıda çocuk sahibi olmak, daha yüksek seviyede baba katılımı ile ilişkilidir. Mevcut araştırmada, baba katılım alt boyutlarının çocuk sayısına göre değişip değişmediği incelendiğinde, babaların, sevgilerini çocuklarına göstermek ve onlarla ilgili sorumluluk almak yönünden tüm çocuklarına karşı benzer bir yaklaşımı çocuk sırasına bakılmaksızın sergilerken, çocuklarla keyifli zaman geçirme etkinliklerinin çocuk sayısı arttıkça, bir diğer deyişle çocuğun doğum sırası arttıkça azalabildiği bulunmuştur.

Fagan ve Barnett (2003) tarafından yapılan bir araştırmaya göre, anneler, daha az parasal katkı yapan babaları daha az yetkin ebeveynler olarak görme eğilimindeyken, baba yeterliliğine ilişkin anne algılarının, babayı katılımdan uzak tutma eğilimi ile ilişkili olduğu sonucu ortaya konmuştur. Bu sonuca göre aslında, babanın maddi gücünün baba katılımı ile bir şekilde ilişkili olduğu ileri sürülebilir olup İzci ve Jones (2021) tarafından yapılmış araştırmada daha az maaş alan babaların daha fazla katılım gösterdiği sonucu elde edilmiş olması ile bu argüman desteklenebilir. Mevcut araştırmamızda ise böyle bir sonuca ulaşılmamıştır. Baba gelir düzeyi ve katılım toplam puan ve alt boyut puanları arasında anlamlı bir ilişki elde edilmemiştir. Ancak diğer taraftan, babaların çalışma durumuna genel olarak bakıldığında, baba katılım toplam puanının ve keyfi meşguliyet alt boyutu puanının çalışmayan babalarda daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu bilgiye göre, bu araştırma kapsamında babalar arasında temel bakım sağlama ve yakınlıklarını belli etmek hususunda farklılık görülmezken, çalışmayan babaların belki de sahip oldukları daha fazla zaman sebebiyle çocuklarıyla daha fazla oyun oynamak gibi etkinliklere katılıyor oldukları söylenebilmektedir.

Babaların eğitim düzeyinin baba katılımına etkisi değerlendirildiğinde ise, keyfi meşguliyet ve temel bakım alt boyutlarının daha eğitilmiş babalarda daha yüksek puanları olduğu görülmüşken, ilgi ve yakınlık boyutunda gruplar arasında bir fark bulunmamıştır. İzci ve Jones (2021)'in araştırmasında, yüksek eğitim seviyesi düşük katılımı ilişkilendirilmişken, bu araştırmada iki alt boyut için tersi yönde bir bulgu vardır; genel baba katılımı puanı ise eğitim durumları ile ilişkili bulunmamıştır. Araştırmamıza benzer şekilde, King, Harris ve Heard (2004)'ün araştırmasına göre de daha eğitilmiş babaların yüksek katılım gösterdiği bulunmuştur ancak literatürdeki bu farklılıklar dolayısı ile bu ilişkinin daha derinlemesine ve tekrarlı incelenmesinin daha gerçekçi bilgi sağlayabileceği görüşü tarafımızca savunulmaktadır.

Literatürde annelere yönelik mesleki değişkenlerin baba katılımına etkisine bakıldığında, baba katılımı üzerinde annelerin çalışma saatlerinin, babaların çalışma saatlerinin etkisinden daha büyük olduğuna dair bulgular mevcuttur (Norman, Elliot ve Fagan, 2014). Annelerin gelir düzeyinin artması ile baba katılımı arasındaki olumlu ilişki, Yeung vd. (2001) tarafından da sunulmuş bilgilere paralellik göstermektedir. Bu araştırmada annelerin gelir düzeylerinin, çalışma durumlarının ve eğitim düzeylerinin ayrı ayrı baba katılımına etkisi incelendiğinde ise, ikililer arasında olumlu bir ilişkinin olduğu görülmüştür. Babaların ise kazanç seviyesinin baba katılım puanlarını hiçbir yönden etkilemediği görülmüştür. Bu bulgular yorumlandığında, daha güçlü olan belirleyicinin, anneye dair değişkenler olduğu çıkarımı elde edilmiştir. Bu ilginç bulgu tartışmaya değer olabilir. Yüksek anne eğitimi, çalışıyor olma ve yüksek gelir düzeyi ile baba katılımı arasındaki aynı yönlü korelasyon göz önünde bulundurulduğunda, değişen cinsiyet normlarının baba katılımına etkisi üzerine düşünülmesi gerektiği fark edilmiştir. Babalar, bir ailenin daha yüksek bir refah düzeyinde yaşamasını sağlamak üzere, eğitilmiş ve iş sahibi olan kadınlarla evlenme eğilimi gösteriyor olabilir. Ancak diğer taraftan çalışan kadınlar ise, ebeveynlik hususunda iş bölümü yapmaya eşlerini yönlendiriyor olabilirler (Thompson ve Walker, 1989). Bu konudaki bir diğer argüman ise daha eğitilmiş ve daha çok kazanan kadınların daha eşitlikçi bireylerle aile kurmaya daha yatkın olması ihtimali olabilir. Bu araştırma kapsamında ortaya çıkan, toplumsal cinsiyet eşitliği puanları daha yüksek olan babaların, daha eğitilmiş

ve daha çok kazanan kadınlarla evli olması bulgusu da bu argümanı destekler niteliktedir. Söz konusu varsayımın desteklenmesi ya da çürütülebilmesi için, anne ve baba tutumlarının iki ebeveyni de içine alan çalışmalarla sınanmasında yarar vardır ancak görüldüğü kadarıyla ebeveyn etkileşimini ele alan araştırmaların da bulgularına paralel olarak, anneler baba katılımını etkilemede etkin rol oynamaktadır (Arendell, 1996; Belsky, 1979; Gaertner, Spinrad, Eisenberg ve Greving, 2007).

Son yıllarda, kadınların giderek daha fazla ücretli işgücüne girmeleri ile, yalnızca babanın çalıştığı geleneksel cinsiyet normları üzerine kurulu ailelerin yerini çift gelirli ailelerin aldığı görülmektedir. Bu durum Türk aileleri için de geçerlidir (İzci ve Jones, 2021). Bunun ise rollerin değişmesine ve eşitlenmesine giden yolda, erkeklerin giderek artan bir şekilde çocuk gelişimine katılımcı olmalarını gerektirmiş olabileceği (Bonney vd., 1999), hatta babalara çocuğun hayatına dahil olma konusunda daha az “seçenek” tanıyabileceği görüşü öne sürülmüştür (Volling ve Belsky, 1991). Thompson ve Walker (1989) tarafından, özellikle ev dışında çalışan eşlerin, katılımı artırmak için kocalarını zorladığını belirtilmiştir. Diğer taraftan, birçok erkek için çocuklarla daha fazla ilgilenmeleri içsel bir değer değişimini yansıttığı görüşünü savunan araştırmacılar da mevcuttur (Bonney vd., 1999; Pleck, 1997). Ülkemizde çoğunlukla ataerkil bir yapıya sahip olduğu belirtilen Türk aile yapısının (Ataca, 2009), annelerin tam zamanlı işlerde çalışıyor olsa bile birincil bakımveren olarak kabulüne sebep olduğu savunulmaktadır; ancak mevcut araştırmanın da sonuçları göz önüne alındığında zaman içerisinde bu durumun değişmekte olduğu argümanının (Kağıtçıbaşı ve Ataca, 2005; İzci ve Jones, 2021) gerçekçi bir argüman olabileceğini göstermektedir.

Bu çalışmanın verileri COVID-19 pandemisi sırasında toplanmıştır. Buna bağlı olarak, normal şartlara benzemeyen durumların ortaya çıkmış olması ihtimali var olup, ebeveyn katılım düzeylerine de etki etmiş olabilir. Bazı araştırmalara göre, pandemi sırasında ebeveynlerin bakım verme yükü, okulların da kapanması sebebiyle artmıştır (Clark, vd. 2021). Buna bağlı olarak geçici bir durum olan pandemi şartlarına uyumlanmış bir baba grubu da örnekleme oluşturmuş olabilir. Diğer yandan, COVID-19 dönemi ebeveyn katılımını ele alan araştırmalara bakıldığında hala çocuk bakımının birçok yönüne dair yükün anne üzerinde olduğu görülmüş olsa da (Craig ve Churchill, 2021a, 2021b; Del Boca, Oggero, Profeta ve Rossi, 2021), içinde bulunulan sürece bağlı bir farklılığın olması ihtimali vardır. Bu noktada, verilerin pandemi esnasında toplanmasının genel anlamda bu çalışmanın sınırlığı olduğu söylenebilmektedir. Literatüre daha verimli bir katkının sağlanması adına, buna benzer bir çalışmanın olağanüstü koşulların olmadığı bir zaman diliminde tekrarlanması önerilir.

Babaları daha iyi anlamak ve tanımak üzere yapılmış bu araştırmanın sonuçları derlendiğinde, anne-baba ve çocuk üçgeninde temel faktörleri incelerken toplumsal cinsiyet yaklaşımının da göz önünde bulundurulması gerekliliğini gözler önüne sermektedir. Çocuk cinsiyetinin tüm alt boyutları olmasa bile, baba katılımını bir noktada etkiliyor olması, bir anlamda babaların en başında çocuklarını koşulsuz kabul etmeleri yönünde desteklenmeleri gerektiği argümanını doğurmaktadır. Cinsiyete dair beklentiler belki bir derecede içsel olabilir, ancak bu beklentiler baba katılımını etkilemekte ise, koşulsuz kabul etme becerilerinin tüm bireylere kazandırılması gereken psikososyal bir beceri olarak ele alınması tarafımızca sunacağımız önerilerdendir.

Babalara dair bir diğer önemli bulgu ise, toplumsal cinsiyet eşitliğine yakın olan babaların daha eğitilmiş ve daha yüksek kazançla sahip kadınlarla evleniyor olması ve tarif edildiği şekilde kadınlarla evli olma durumunun baba katılımını artırıyor olmasıdır. Bu noktada, kadınların eğitim ve kazanç durumlarının artmasının, ortak ebeveynlik yapmaya daha yatkın bireylerle evlilik yapmaya meyletmelerinin göstergesi olabilir. Geleneksel cinsiyet rollerini yıkmakta olan kadınların, erkekleri de olumsuz geleneksel rolleri yıkmaya teşvik etmekte olduğu fikri de bu çalışmanın bulgu yorumları arasındadır. Ancak bunun söylenebilmesi için daha fazla araştırmaya ihtiyaç vardır ve gelecekteki çalışmalarda, ebeveyn katılımının anne baba çiftini birlikte alarak farklı faktörler üzerinden analiz etmeleri önerilmektedir.

Araştırmacıların Katkı Oranı

Araştırmada tüm yazarların katkısı eşit oranda olup, benzer düzeyde katkıda bulunmuşlardır.

Çıkar Çatışması

Yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması yoktur. Metnin son haline yazarlarla birlikte karar verilmiş, metne dair katkılar tüm yazarların bilgisi dahilinde sağlanmıştır.

Açıklamalar ve Teşekkür: Bu çalışma 16 Kasım 2023 tarihinde, Uluslararası V. Çocuk Gelişimi Kongresi'nde, "Babalara ve Baba Katılımına Toplumsal Cinsiyet Perspektifinden Bakış: Bir Tarama" başlığı ile Zülfiye Güzin Arslan tarafından sözel bildiri olarak sunulmuştur. Çalışmamıza zaman ayırarak katılım gösteren tüm babalara ise teşekkürü borç biliriz.

Kaynaklar

- Arendell, T. (1996). *Co-Parenting: A Review of the Literature*. In *National Center on Fathers and Families*. Retrieved from: [chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED454975.pdf](https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED454975.pdf) in 11.06.2023.
- Arslan, Z. G. and Demircioğlu, H. (2023). The impact of fathers' gender perspectives and involvement on children's resilience. *Early Child Development and Care*, 193(3), 417-431.
- Ataca, B. (2009). Turkish family structure and functioning. *Perspectives on human development, family, and culture*, 108-125.
- Bakioğlu, F. ve Türküm, A. S. (2019). Toplumsal Cinsiyet Rollerini Ölçeği'nin Türkçe'ye uyarlaması: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 27(2), 717-725.
- Baruch, G. K. and Barnett, R. C. (1981). Fathers' participation in the care of their preschool children. *Sex Roles*, 7(10), 1043-1055.
- Beitel, A. H. and Parke, R. D. (1998). Paternal involvement in infancy: The role of maternal and paternal attitudes. *Journal of Family Psychology*, 12(2), 268.
- Belsky, J. (1979). The interrelation of parental and spousal behavior during infancy in traditional nuclear families: An exploratory analysis. *Journal of Marriage and the Family*, 749-755.
- Bilaloğlu, R. G. ve Arnas, Y. A. (2019). Okul öncesi eğitimde aile katılımı engelleri ve süreçte karşılaşılan sorunlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(3), 804-823.
- Bonney, J. F., Kelley, M. L. and Levant, R. F. (1999). A model of fathers' behavioral involvement in child care in dual-earner families. *Journal of family psychology*, 13(3), 401.
- Bouchard, G., Lee, C. M., Asgary, V. ve Pelletier, L. (2007). Fathers' motivation for involvement with their children: A self-determination theory perspective. *Fathering*, 5, 25-41.
- Cabrera, N., Tamis-LeMonda, C. S., Bradley, R. H., Hofferth, S. and Lamb, M. E. (2000). Fatherhood in the twenty-first century. *Child development*, 71(1), 127-136.
- Cannon, E. A., Schoppe-Sullivan, S. J., Mangelsdorf, S. C., Brown, G. L. and Sokolowski, M. S. (2008). Parent characteristics as antecedents of maternal gatekeeping and fathering behavior. *Family Process*, 47, 501-519.
- Carlson, M. J. (2006). Family structure, father involvement, and adolescent behavioral outcomes. *Journal of marriage and family*, 68(1), 137-154.

- Cerniglia, L., Cimino, S. and Ballarotto, G. (2014). Mother–child and father–child interaction with their 24-month-old children during feeding, considering paternal involvement and the child's temperament in a community sample. *Infant Mental Health Journal*, 35(5), 473-481.
- Churchill, B. and Craig, L. (2022). Men's and women's changing attitudes towards fatherhood and working fathers in Australia. *Current Sociology*, 70(6), 943-963.
- Clark, S., McGrane, A., Boyle, N., Joksimovic, N., Burke, L., Rock, N. and O'Sullivan, K. (2021). "You're a teacher you're a mother, you're a worker": Gender inequality during COVID-19 in Ireland. *Gender, Work & Organization*, 28(4), 1352-1362.
- Coley, R. L. and Hernandez, D. C. (2006). Predictors of paternal involvement for resident and nonresident low-income fathers. *Developmental psychology*, 42(6), 1041.
- Craig, L. and Churchill, B. (2021a). Dual-earner parent couples' work and care during COVID-19. *Gender, Work & Organization*, 28, 66-79.
- Craig, L. and Churchill, B. (2021b). Working and caring at home: Gender differences in the effects of COVID-19 on paid and unpaid labor in Australia. *Feminist economics*, 27(1-2), 310-326.
- Del Boca, D., Oggero, N., Profeta, P., Rossi, M. C. and Villosio, C. (2021). Women's Working Behavior and Household Division of Labor During the two Waves of COVID-19 in Italy. *Clear Report*.
- Deutsch, F. M. (2001). Equally shared parenting. *Current directions in psychological science*, 10(1), 25-28.
- Ericksen, J. A., Yancey, W. L. and Ericksen, E. P. (1979). The division of family roles. *Journal of Marriage and the Family*, 301-313.
- Erickson, R. J. and Gecas, V. (1991). Social class and fatherhood. *Fatherhood and families in cultural context*, 114-137.
- Fagan, C. (2010). *Men's involvement in non-traditional family roles and social care jobs*. External report commissioned by and presented to the EU Directorate-General Employment and Social Affairs, Unit G1'Equality between women and men'. Manchester: European Work and Employment Research Centre.
- Fagan, J. and Barnett, M. (2003). The relationship between maternal gatekeeping, paternal competence, mothers' attitudes about the father role, and father involvement. *Journal of family issues*, 24(8), 1020-1043.
- Flouri, E. and Buchanan, A. (2003). The role of father involvement in children's later mental health. *Journal of adolescence*, 26(1), 63-78.
- Gaertner, B. M., Spinrad, T. L., Eisenberg, N. and Greving, K. A. (2007). Parental childrearing attitudes as correlates of father involvement during infancy. *Journal of Marriage and Family*, 69(4), 962-976.
- García-Cueto, E., Rodríguez-Díaz, F. J., Bringas-Molleda, C., López-Cepero, J., Paíno-Quesada, S. and Rodríguez-Franco, L. (2015). Development of the gender role attitudes scale (GRAS) amongst young Spanish people. *International journal of clinical and health psychology*, 15(1), 61-68.
- Gerson, K. (1993). *No Man's Land: Men's Changing Commitments to Family and Work*. Basic Books.

- Giele, J. Z., & Holst, E. (2003). 1. New life patterns and changing gender roles. *Advances in Life Course Research*, 8, 3-22.
- Gorvine, B. J. (2010). Head start fathers' involvement with their children. *Journal of Family Issues*, 31(1), 90-112.
- Izci, B. and Jones, I. (2021). An exploratory study of Turkish fathers' involvement in the lives of their preschool aged children. *Early Years*, 41(2-3), 248-261.
- Juhari, R., Yaacob, S. N. and Talib, M. A. (2013). Father involvement among Malay muslims in Malaysia. *Journal of Family Issues*, 34(2), 208-227.
- Kagitcibasi, C. and Ataca, B. (2005). Value of children and family change: A three-decade portrait from Turkey. *Applied psychology*, 54(3), 317-337.
- King, V., Harris, K. M. and Heard, H. E. (2004). Racial and ethnic diversity in nonresident father involvement. *Journal of Marriage and the Family*, 1-21.
- Kuo, P. X., Volling, B. L. and Gonzalez, R. (2018). Gender role beliefs, work–family conflict, and father involvement after the birth of a second child. *Psychology of men & masculinity*, 19(2), 243.
- Lamb, M. E. (2000). The history of research on father involvement: An overview. *Marriage & family review*, 29(2-3), 23-42.
- Lamb, M. E., Pleck, J. H. and Levine, J. A. (1985). The role of the father in child development: The effects of increased paternal involvement. *Advances in clinical child psychology*, 229-266.
- Lamb, M. E., Pleck, J. H., Charnov, E. L. and Levine, J. A. (1987). A biosocial perspective on paternal behavior and involvement. *Parenting across the life span: Biosocial dimensions*, 111-142.
- Lindberg, L. D., Kost, K. and Maddow-Zimet, I. (2017). The role of men's childbearing intentions in father involvement. *Journal of Marriage and Family*, 79(1), 44-59.
- Major, B. (1993). Gender, entitlement, and the distribution of family labor. *Journal of Social Issues*, 49(3), 141-159.
- McGill, B. S. (2014). Navigating new norms of involved fatherhood: Employment, fathering attitudes, and father involvement. *Journal of Family Issues*, 35(8), 1089-1106.
- Norman, H., Elliot, M. and Fagan, C. (2014). Which fathers are the most involved in taking care of their toddlers in the UK? An investigation of the predictors of paternal involvement. *Community, Work & Family*, 17(2), 163-180.
- Offer, S., & Kaplan, D. (2021). The “new father” between ideals and practices: New masculinity ideology, gender role attitudes, and fathers' involvement in childcare. *Social problems*, 68(4), 986-1009.
- Palkovitz, R. (2007). Challenges to modeling dynamics in developing a developmental understanding of father-child relationships. *Applied Development Science*, 11(4), 190-195.
- Palkovitz, R. (2012). Involved fathering and child development: Advancing our understanding of good fathering. In *Handbook of father involvement* (pp. 134-155). Routledge.
- Palkovitz, R. (2019). Expanding our focus from father involvement to father–child relationship quality. *Journal of Family Theory & Review*, 11(4), 576-591.

- Pekel-Uludağlı, N. (2019). Are uninvolved fathers really incompetent and unsatisfied? Testing the mediator role of father involvement from fathers' perspectives. *European Journal of Developmental Psychology*, 16(5), 538-551.
- Perkins, S. (2018). Involving fathers in early childhood programs (*Master's thesis*). University of Delaware.
- Pleck, J. H. (1997). Paternal involvement: Levels, sources, and consequences. In M. E. Lamb (Ed.), *The role of the father in child development* (3rd ed., pp. 67-103). New York: John Wiley.
- Pleck, J.H. and Masciadrelli, B.P. (2004). Paternal involvement by U.S. residential fathers: Levels, sources, and consequences. In M.E. Lamb (Ed.), *The role of the father in child development* (4th ed., pp.222–271). Hoboken, NJ: Wiley.
- Puhlman, D. J., & Pasley, K. (2013). Rethinking maternal gatekeeping. *Journal of family theory & review*, 5(3), 176-193.
- Russell, A. and Saebel, J. (1997). Mother–son, mother–daughter, father–son, and father–daughter: Are they distinct relationships? *Developmental review*, 17(2), 111-147.
- Schoppe-Sullivan, S. J. ve Fagan, J. (2020). The evolution of fathering research in the 21st century: Persistent challenges, new directions. *Journal of Marriage and Family*, 82(1), 175-197.
- Shandra, C. L., Hogan, D. P., & Spearin, C. E. (2008). Parenting a child with a disability: An examination of resident and non-resident fathers. *Journal of Population Research*, 25, 357-377.
- Sımsıkı, H. ve Şendil, G. (2014). Baba katılım ölçeği'nin (BAKÖ) geliştirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(49), 104-123.
- Sweeting, H., Bhaskar, A., Benzeval, M., Popham, F., & Hunt, K. (2014). Changing gender roles and attitudes and their implications for well-being around the new millennium. *Social psychiatry and psychiatric epidemiology*, 49, 791-809.
- Thompson, L. and Walker, A. J. (1989). Gender in families: Women and men in marriage, work, and parenthood. *Journal of Marriage and the Family*, 845-871.
- Uludağlı, N. P. (2017). Baba katılımında etkili faktörler ve baba katılımının baba, anne ve çocuk açısından yararları. *Türk Psikoloji Yazıları*, 20(39), 70-88.
- Volling, B. L. and Belsky, J. (1991). Multiple determinants of father involvement during infancy in dual-earner and single-earner families. *Journal of Marriage and the Family*, 461-474.
- Yeung, W. J., Sandberg, J. F., Davis-Kean, P. E. and Hofferth, S. L. (2001). Children's time with fathers in intact families. *Journal of Marriage and Family*, 63(1), 136-154.

Extended Abstract

Introduction

With this research, it is aimed to test the most basic factors discussed in the literature on father involvement by considering the gender roles perspective for Turkish fathers of preschool children. At this point, a) number/order of children and gender of their children; b) education level, employment status and earning level of fathers and spouses were tested. The relationship between father involvement (with its sub-dimensions) and these variables was analysed. Fathers' perceptions of gender equality were also included to the analysis and its reflections on these variables were discussed.

Method

This research was designed according to the cross-sectional survey design, which is one of the quantitative research methods. For the analysis process, due to the normal distribution of the data, independent t-test and ANOVA were used.

Sampling

The main criteria in the selection of these data are the continuation of marriage as a father, having a child/children between the ages of 5-6 without a diagnosed disability. Although the data of 398 fathers collected through Google Forms with the appropriate sampling technique, 377 fathers formed the study group of this research by excluding the data belonging to divorced fathers (n=5) and the data with extreme values in the father involvement scale (n=16).

Data Collection Tools

Demographic Information Form was used to learn the socioeconomic conditions, family structure and occupational variables of the fathers. In order to measure father involvement, the Father Involvement Scale (FIS) developed by Sımsıkı and Şendil (2014) was used. In order to understand fathers' attitudes towards gender equality, the Gender Roles Attitude Scale (GRAS), developed by García-Cueto et al. (2015) and adapted into Turkish by Bakioğlu and Türküm (2019), was used.

Results

Variables Related to the Children

It was found that fathers showed more relevancy and affection to their sons than to their daughters. It was observed that there was no significant difference between fathers' FIS sub-dimensions and total score averages according to the age of the children. While there is a significant difference between the mean scores of the fathers' arbitrary engagement sub-dimension and the total score of the fathers, there is a significant difference between the first and second children against the third and next born children; It was found that there was no significant difference between the groups between the mean scores of interest and closeness and the basic care sub-dimension. It can be said that the number of children increases as the gender perspectives of fathers lean to traditional.

It was seen that there is no significant difference between the reactions given by the fathers when they learn the gender of their children according to the total mean scores of GRAS. While there was no significant difference in the responses of fathers when they learned the gender of their children, according to the mean scores of the FIS, arbitrary engagement and primary care sub-dimensions; there was a significant difference between the groups between the fathers who did not have any expectations for the gender of their child compared to the fathers who were very happy that their child was in the desired gender according to the mean of relevancy and affection and the total score.

Variables Related to the Fathers

While there is a significant difference between the mean scores of fathers' arbitrary engagement sub-dimension, compared to the fathers who graduated from high school and lower, there is a significant difference between the mean scores of the primary care sub-dimension and those with bachelor and postgraduate degrees.

There is a significant difference between fathers with bachelor and postgraduate degrees, against fathers who graduated from high school and lower, according to the total mean scores of fathers' GRAS. In other words, it can be said that fathers with higher education are more egalitarian.

While there is no significant difference between fathers' FIS sub-dimensions and total score averages in terms of relevancy and affection and primary care averages, according to their working status, there is a significant difference in favour of non-working fathers between arbitrary engagement sub-dimension and total score averages. It was seen that the FIS sub-dimensions and total score averages do not differ between fathers who earn at different levels.

Variables Related to the Mothers

While there is no significant difference between fathers' FIS sub-dimensions and total score averages on the basis of relevancy and affection mean scores, according to their spouses' employment status, there is a significant difference between arbitrary occupation, basic care sub-dimensions and the total score in favour of fathers with working spouses.

It was seen that there is a significant difference between the mothers who graduated from high school and lower degree, and between the mothers who have a postgraduate degree, according to the total mean scores of the fathers' GRAS. It is seen that there is a significant difference between the fathers' total mean scores of GRAS, in favour of fathers whose spouses are working, according to the employment status of their spouses.

The earnings status of the spouses and the total and sub-dimension scores of the father involvement were compared, and it was found that in arbitrary engagement, primary care and total scores of scale there is a significant difference in favour of mothers who earn 4001 TL or more; however, it is seen that there is no difference in the dimensions of interest and intimacy. The fathers' total scores on GRAS and their spouses' earnings status were compared, and it was seen that fathers with a more egalitarian attitude were married to women with an income of 4001 TL or more.

Discussion, Conclusion and Recommendations

When the results of this research are compiled, it reveals the necessity of considering the gender approach while examining the main factors in the mother-father-child triangle. The fact that child gender affects father involvement at some point, even if not all sub-dimensions, raises the argument that fathers should be supported to accept their children unconditionally from the very beginning. Expectations regarding gender may be internal to some extent, but if these expectations affect father involvement, it is one of our suggestions to consider unconditional acceptance skills as a psychosocial skill that should be acquired by all individuals.

Another important finding regarding fathers is that fathers who adhere to gender equality marry more educated and higher-paid women, and being married to women as described increases father involvement. At this point, the increase in women's education and earnings may be an indicator of their tendency to marry individuals who are more prone to co-parenting. The idea that women, who are destroying traditional gender roles, encourage men to break down negative traditional roles, is also among the findings of this study. However, more research is needed before this can be said, and it is recommended that future studies analyse parental involvement on different factors by taking the parent pair together.